

Recomandări în politica publică de transport

din cadrul proiectului

„ACTIV-D Abilități și Competențe Transversale Inovative pentru un viitor DURABIL”

SIPOCA 1008 / MySMIS2014+ 151540

**Consolidarea capacității de implicare a UAT-urilor membre ale AMDDTP Brașov, în
formularea și promovarea dezvoltării mobilității durabile în arealul de competență**

- Brașov, decembrie 2023 -

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Cuprins

1.	Implementarea eficientă a transportului public metropolitan - Pași detaliați pentru zonele metropolitane -	3
1.1.	Analiza situației actuale	3
1.2.	Planificarea strategică	3
1.3.	Includerea tehnologiei și inovării	3
1.4.	Implicarea comunității și comunicarea eficientă	4
1.5.	Implementarea graduală și monitorizarea continuă	4
1.6.	Evaluare și îmbunătățiri continue	4
2.	Definiții și exemple	5
3.	Modalități de atribuire a contractelor de servicii publice în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1370/2007	6
4.	Dispoziții relevante din Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 privind atribuirea directă a CSP	7
4.1.	Atribuire directă către operatorii interni	7
4.2.	Achiziția directă de servicii de transport public	8
4.3.	Achiziție directă prin procedură competitivă	8
4.4.	Măsuri de urgență și atribuire directă pentru transportul feroviar	8
5.	Dispoziții relevante în legislația națională	8
5.1.	Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice	8
5.2.	Legea nr. 92/2006 a serviciilor de transport public local	9
6.	Conținut obligatoriu și elemente definitorii ale contractelor de delegare (CD) în transportul public de călători	9
6.1.	Tipuri de CSP	9
6.2.	Asistență Tehnică BERD	9
6.3.	Elementele Definitorii ale CD	9
7.	Concluzii	10
8.	Bibliografie	12

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

1. Implementarea eficientă a transportului public metropolitan - Pași detaliați pentru zonele metropolitane -

1.1. Analiza situației actuale

Primul pas esențial în dezvoltarea unui sistem de transport public metropolitan eficient constă într-o analiză comprehensivă a situației actuale. Acest proces implică identificarea:

1. **Cerințele de Mobilitate:** O analiză detaliată a nevoilor de deplasare ale locuitorilor, luând în considerare densitatea populației, destinațiile frecvente și schimbările demografice;
2. **Infrastructura Existenta:** Evaluarea stării actuale a infrastructurii, inclusiv drumuri, poduri și stații existente pentru a determina ce poate fi integrat în noul sistem și ce necesită îmbunătățiri majore.

1.2. Planificarea strategică

Pe baza informațiilor obținute din analiza situației actuale, zona metropolitană trebuie să elaboreze un plan strategic solid:

1. **Studiul de oportunitate:** O evaluare amănunțită a costurilor și beneficiilor potențiale ale diferitelor opțiuni de transport public. Aceasta include analiza impactului asupra traficului, a emisiilor de carbon și a accesibilității;
2. **Definirea rutelor și stațiilor:** Stabilirea traseelor optime, a punctelor de oprire și a facilităților necesare, luând în considerare zonele cu trafic intens, punctele de atracție și centrele comerciale.

1.3. Includerea tehnologiei și inovării

Implementarea tehnologiei moderne reprezintă un element-cheie pentru asigurarea eficienței și atractivității sistemului de transport:

1. **Sisteme de plăți electronice:** Introducerea soluțiilor de plată digitale pentru a facilita accesul călătorilor și pentru a reduce timpul de așteptare la stații;

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

2. **Monitorizarea și gestionarea flotei:** Utilizarea sistemelor avansate de monitorizare pentru a oferi informații în timp real privind locația vehiculelor și pentru a optimiza traseele în funcție de cerințe.

1.4. Implicarea comunității și comunicarea eficientă

Comunicarea deschisă și implicarea activă a comunității sunt esențiale pentru succesul unui proiect de transport public metropolitan:

1. **Consultarea publică:** Organizarea sesiunilor de consultare pentru a obține feedback-ul direct al comunității privind planurile de transport;
2. **Campanii de conștientizare:** Lansarea de campanii de informare pentru a explica beneficiile noului sistem și pentru a educa comunitatea cu privire la schimbările planificate.

1.5. Implementarea graduală și monitorizarea continuă

O abordare treptată a implementării și o monitorizare continuă sunt cruciale pentru a minimiza perturbările și pentru a asigura funcționarea eficientă a sistemului:

1. **Faze de implementare:** Împărțirea procesului de implementare în etape, începând cu zonele cu cel mai mare impact și continuând treptat către periferie;
2. **Monitorizarea performanței:** Utilizarea indicatorilor cheie de performanță pentru a evalua eficiența sistemului și pentru a face ajustări în timp real, cum ar fi modificarea rutelor în funcție de fluctuațiile de trafic sau ajustarea programelor de operare.

1.6. Evaluare și îmbunătățiri continue

Finalmente, evaluarea continuă și inovațiile constante sunt cheia succesului pe termen lung:

1. **Feedback și evaluare periodică:** Colectarea și analiza constantă a feedback-ului utilizatorilor pentru a identifica și rezolva problemele în timp util;
2. **Inovare continuă:** Căutarea activă a soluțiilor inovatoare și adaptarea constantă la noile tehnologii pentru a îmbunătăți continuu serviciile de transport public metropolitan.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Prin parcurgerea cu atenție a acestor pași, zonele metropolitane pot realiza o implementare eficientă a transportului public metropolitan, oferind o soluție sustenabilă și adaptată nevoilor dinamice ale comunității.

2. Definiții și exemple

1. Autoritate Locală Competentă (ALC):

- Definiție: O autoritate a cărei competență nu se extinde la nivel național;
- Exemple: Autoritățile administrației publice locale, asociațiile de dezvoltare intercomunitară (ADI) pentru transportul public de călători;
- Notă importantă: Ministerul Transporturilor (prin ARR/AFER) este autoritatea competentă doar pentru transportul public din afara competenței autorităților locale.

2. Operator Intern:

- Definiție: O entitate controlată de o autoritate locală competentă, care gestionează direct serviciul de transport public;
- Exemple: Servicii din subordinea consiliilor locale, societăți cu capital public, excluzând compartimentele fără personalitate juridică și societățile cu capital majoritar al UAT;
- Notă importantă: ADI nu poate înființa operatori interni, ci poate încredința serviciul doar operatorului regional.

3. Operator de Serviciu Public:

- Definiție: Orice întreprindere care furnizează servicii publice de transport călători în baza unui contract cu autoritatea locală competentă;
- Exemple: Operatori interni și operatori privați (societăți cu capital public sau privat);
- Notă importantă: Grupurile de operatori nu sunt considerate operatori de serviciu public.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

4. Contract de Servicii Publice:

- Definiție: Act administrativ obligatoriu care confirmă acordul între o autoritate locală și un operator de serviciu public pentru gestionarea transportului public;
- Exemple: Hotărâre de dare în administrare sau contract de delegare, respectând reglementările R 1370/2007;
- Notă importantă: Se acceptă doar contractele conforme cu R 1370/2007, altele decât cele de achiziție publică sau concesiune nu sunt permise.

5. Drept Exclusiv:

- Definiție: Drept acordat operatorului de serviciu public de a presta servicii pe o rută sau într-o zonă, excluzând alți operatori;
- Notă importantă: Licențele de traseu eliberate de A.R.R. pot reprezenta un drept exclusiv.

6. Autorizație de Exercițiere a Ocupației de Operator de Transport Rutier:

- Definiție: Act administrativ emis de o autoritate competentă a unui stat membru UE, atestând capacitatea unei întreprinderi de a opera transport rutier de persoane;
- Notă importantă: Contractele de servicii publice se încheie numai cu operatori interni și privați cu licență comunitară eliberată de ARR.

3. Modalități de atribuire a contractelor de servicii publice în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1370/2007

1. Atribuire directă către operatorii interni (servicii cu personalitate juridică):
  - Constă în hotărârea de dare în administrare a serviciului;
  - Se aplică indiferent de mijlocul de transport utilizat (autobuz, troleibuz, tramvai, tren sau metrou).
2. Atribuire directă către operatorii interni și operatori privați (societăți):

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

- Constă în contractul de delegare a gestiunii serviciului, fie contract de achiziție publică de servicii, fie contract de concesiune servicii, în funcție de transferul riscului de piață.
3. Atribuire prin proceduri competitive a transportului public de călători cu autobuzul, troleibuzul și tramvaiul:
- Se realizează conform prevederilor Legii nr. 98/2016 sau, după caz, Legii nr. 99/2016;
  - Contractul de delegare a gestiunii serviciului este de tip contract de achiziție publică de servicii.
4. Atribuirea contractelor de achiziție publică de servicii pentru transportul public de călători cu trenul și metroul:
- Se face atât către operatorii interni, cât și către operatorii privați;
  - Se conformează prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1370/2007.
5. Atribuirea contractelor de concesiune servicii:
- Se poate realiza atât către operatorii interni, cât și către operatorii privați;
  - Se respectă normele din Regulamentul (CE) nr. 1370/2007.

4. Dispoziții relevante din Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 privind atribuirea directă a CSP

4.1. Atribuire directă către operatorii interni

Necesită publicarea în prealabil a unui anunț de informare prealabilă cu cel puțin un an înainte de atribuirea directă. Condițiile de atribuire directă sunt reglementate la art. 5 alin. (2), (4), (5) și (6) din R 1370/2007.

Condiții pentru atribuirea directă:

- ALC trebuie să exercite un control deplin asupra operatorului intern;
- Operatorul intern nu trebuie să participe la procedurile competitive de atribuire a serviciilor în afara teritoriului autorității locale competente;
- Subcontractarea serviciilor atribuite direct este permisă în limita a 30%;
- Atribuire directă către operatorii privați;
- Se poate realiza dacă valoarea anuală estimată a CSP este sub 1 milion de euro sau prestarea anuală este sub 300.000 km;

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

- Pentru operatorii privați de tip IMM, care au mai puțin de 23 de autovehicule, pragul se dublează.

4.2. Achiziția directă de servicii de transport public

- Singura modalitate prin care se poate încredința direct un Contract de servicii publice (CSP) către un operator privat;
- Nu este o procedură competitivă de atribuire, oferind autorităților locale libertatea de a stabili reguli pentru achiziția publică de servicii, cu condiția asigurării publicității și transparenței;
- UAT/ADI pot achiziționa direct servicii publice de transport călători prin contracte de delegare de tip servicii, cu condiția ca valoarea estimată să fie sub pragurile stabilite de legislația specifică.

4.3. Achiziție directă prin procedură competitivă

- Legislația incidentă depinde de tipul contractului de delegare;
- Dacă este un contract de achiziție publică de servicii pentru autobuz, troleibuz și tramvai, se aplică Legea nr. 98/2016 sau Legea nr. 99/2016, în funcție de valoarea estimată;
- În cazul unui contract de concesiune servicii pentru transportul public rutier și feroviar de călători, nu există o procedură competitivă reglementată;
- Autoritățile locale trebuie să inițieze licitația cu cel puțin un an înainte de publicarea anunțului de informare prealabilă în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

4.4. Măsuri de urgență și atribuire directă pentru transportul feroviar

- Măsuri de urgență pot fi luate pentru perturbări, atribuirea directă sau prelungirea CSP pe o durată de până la 2 ani;
- Atribuirea directă pentru transportul feroviar poate avea o durată maximă de 10 ani.

5. Dispoziții relevante în legislația națională

5.1. Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice

Studiu de oportunitate: Înainte de a atribui direct un CSP, autoritățile locale trebuie să elaboreze un studiu de oportunitate care să demonstreze că gestiunea directă asigură cel mai bun raport preț/calitate sau cel puțin egal cu nivelul oferit de operatorii privați prin gestionarea delegată.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Operatori regionali: Atribuirea directă a contractelor de delegare a gestiunii către operatorii regionali este permisă, iar aceștia pot fi societăți înființate de autoritățile administrației publice locale.

5.2. Legea nr. 92/2006 a serviciilor de transport public local

Atribuire directă către operatorii interni: Este posibilă numai către societățile înființate de autoritățile administrației publice locale, iar operatorii regionali sunt incluși în această categorie.

Subcontractare: Operatorii interni nu au dreptul să subcontracteze serviciile publice de transport atribuite direct.

Cesionare sau inovare: Este permisă numai în anumite condiții și cu aprobarea autorității locale competente.

Evidență contabilă distinctă: Operatorii interni trebuie să țină o evidență contabilă distinctă dacă furnizează și alte servicii/activități în aria lor de competență.

6. Conținut obligatoriu și elemente definatorii ale contractelor de delegare (CD) în transportul public de călători

6.1. Tipuri de CSP

- CSP de tip hotărâre de dare în administrare trebuie să respecte detaliile reglementate de art. 4 din R 1370/2007 și art. 28 alin. (5);
- CSP de tip contracte de delegare a gestiunii trebuie să includă minim 4 anexe și 22 clauze obligatorii conform art. 29 alin. (10) și (11), respectând art. 4 din R 1370/2007.

Predare-Preluare a Bunurilor: Bunurile publice, inclusiv mijloacele de transport, sunt transferate prin procesul verbal de predare-reluare, anexă obligatorie la contractul de delegare.

6.2. Asistență Tehnică BERD

- CD elaborate cu asistență tehnică BERD respectă regimul juridic și conținutul obligatoriu al contractelor de delegare, putând fi utilizate la atribuirea serviciilor publice de transport.

6.3. Elementele Definitorii ale CD

- Părțile contractante sunt două persoane juridice: autoritatea contractantă (UAT sau ADI) și operatorul (privat sau intern);
- Autoritatea contractantă este UAT sau ADI, nu CL, CJ sau Primăria;

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

- Obiectul și durata CD;
- Precizarea obiectului CD.

Durata CD, cu mențiunea că Legea 92/2007 stabilește durate maxime pentru contractele de atribuire directă, diferite de cele din Regulamentul (CE) nr. 1370/2007.

- Hotărârile de dare în administrare au o durată limitată.
- Investiții în sarcina Operatorului:

Operatorii sunt obligați să realizeze investițiile asumate la atribuirea contractului, recuperând costurile pe durata contractului prin tarife.

- Prețurile și Tarifele:

Stabilirea prețurilor și tarifelor se bazează pe fișe de fundamentare pe elemente de cheltuieli, conform normelor metodologice aprobate de ANRSC.

- Nivelul Redevenței:

Redevența, similară amortizării bunurilor puse la dispoziție, se recunoaște în tarif. Autoritatea locală poate stabili o valoare mai mică a redevenței pentru a evita depășirea gradului de suportabilitate al populației.

- Părțile Semnatore:

Reprezentanții legali ai autorității locale (primar sau președinte CJ) și ai operatorului (administratorul societății).

7. Concluzii

- Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 oferă flexibilitate în atribuirea directă a CSP, dar statele membre pot stabili condiții suplimentare sau interzicerea acestui tip de atribuire;
- ALC nu este obligată să elaboreze un studiu de oportunitate în prealabil pentru atribuirea directă a CSP;
- Atribuirea directă nu este afectată de condițiile excepționale din Directivelor 24 și 25/2014/UE privind achizițiile publice;
- În lumina dispozițiilor legislative, se conturează un cadru complex pentru atribuirea directă a Contractelor de Servicii Publice (CSP) în domeniul transportului public de călători. Aceste

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

reglementări se referă la atât la nivelul legislației naționale, cât și la cerințele impuse de Regulamentul (CE) nr. 1370/2007;

- Din coroborarea legislației naționale cu Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 rezultă următoarele:
  - Permisuni:
    - Operatorul intern poate presta și servicii conexe transportului public local și alte servicii publice atribuite direct, respectând condițiile legale;
  - Limitări:
    - Autoritățile locale și asociațiile de dezvoltare intercomunitară (ADI) au restricții stricte privind atribuirea directă a CSP, inclusiv în ceea ce privește implicarea lor în activități economice;
    - Atribuirea directă către operatorii regionali este permisă doar dacă aceștia sunt societăți înființate de cel puțin două UAT membre ADI;
    - ADI nu pot înființa operatori interni sau societăți cu capital privat cărora să le atribuie direct CSP;
- Legea nr. 98/2016 și Legea nr. 99/2016 nu se aplică la contractele de servicii pentru transportul public de călători cu trenul și/sau metroul;
- ANRSC recomandă evitarea utilizării acordurilor-cadru pentru serviciile de transport călători, considerând că această procedură nu se potrivește acestui domeniu;
- În cazul contractelor de concesiune servicii, nu se aplică Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și servicii;
- CD trebuie să respecte cerințele legale și să includă detaliile specifice conform reglementărilor europene și naționale;
- Predarea bunurilor și aspectele financiare, inclusiv nivelul tarifelor și redevența, sunt puncte esențiale;
- Asistența tehnică BERD poate contribui la elaborarea unor CD conforme și eficiente în transportul public de călători.

Grupul de lucru,

Recomandări în politica publică de transport

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!**

8. Bibliografie

Contractele de servicii publice de transport rutier și feroviar de călători în contextul legislației actuale – elaborat de către Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice A.N.R.S.C.

Contractul de delegare a gestiunii serviciului de transport public local de călători nr. 1/20.12.2018, încheiat între Asociația Metropolitană pentru Dezvoltare Durabilă a Transportului Public Brașov – Autoritate Contractantă în numele și pe seama Unităților Administrativ Teritoriale membre în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitare și Operatorul de transport Societatea RATBV S.A.

Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice

Legea nr. 92/2007 a serviciilor de transport public local

Regulamentul (CE) nr. 1370/2007

Servicii publice de transport în comun eficiente - Ghid privind conținutul actului de încredințare a serviciului comunitar de utilitate publică de transport local de călători din punct de vedere al regulilor de concurență și ajutor de stat, elaborat de către Consiliul Concurenței

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!**

